

Beköszöntő

Az utóbbi hónapokban érdekes jelenség figyelhető meg a nemzetközi szakirodalomban: miközben a fejlett világ a zöld technológiákra támaszkodó környezettudatos gazdaság kiépítésére törekszik, újra előtérbe kerül a digitális megosztottság, a társadalmi kirekesztés, a digitális írástudás problémavilága. Úgy tűnik, hiába építjük ki az egyre hatékonyabb, egyre olcsóbb elérést biztosító fizikai infrastruktúrákat, számos társadalmpolitikai kérdés, probléma makacsul visszatér. Mindenképpen elgondolkodtatóak a friss kutatási eredmények, amelyek szerint a legfejlettebb országokban változatlanul 30 százalék körül van azoknak az aránya, akik egyáltalán nem interneteznek. Az Egyesült Államokban a Nemzeti Telekommunikációs és Információs Hivatal tavalyi éves jelentése megállapítja, hogy az amerikaiak 40 százalékának nincs szélessávú internet-hozzáférése az otthonában, és a felnőttek egyharmad része még soha nem használta az internetet. Ez év elején az Egyesült Királyságban is hasonló arányokat mértek, s emiatt az ottani választási kampány-ígéretekben markánsan megjelenik az információs társadalom lehetőségeinek, eszközeinek felsorolása a recesszióból való kilábalás egyik reális útjaként.

Folyóiratunk új számának zárásakor éppen parlamenti választások zajlottak Magyarországon is, nálunk azonban még mindig nem nyert teret az a látásmód, ami a hagyományosnak tekintett társadalmpolitikai, szociális és foglalkoztatási kérdések kezelését összekapcsolja az információs társadalom eszközrendszerének lehetőségeivel.

Ezért is fontosak számunkra az Európai Unió most formálódó stratégiai dokumentumai. Az „Európa 2020” stratégiában megjelölt prioritások nemzeti szintekre való lebontása és végrehajtása, az intelligens hálózatokra támaszkodó, tudásalapú gazdaság kiépítése azonban nem fog sikerülni felkészült, magas fokon integrált információs társadalom nélkül. A szegénység kockázatának csökkentése egyszersmind a befogadó információs társadalom eszközrendszerének használatba vételét is jelenti, ugyanis a jelenlegi digitális megosztottság és a szociálisan hátrányos helyzet között egyre nagyobb az átfedés.

A régi és az új problémák együttes kezelésének szükségességét emeli ki az európai információs társadalom további fejlesztésének stratégiai irányelveit lefektető Visby konferencia, amelyről Magyar Gábor számol be.

Tóth Katalin cikke – arra keresve a választ, hogy mennyire tér-tudatos a mai információs társadalom – merőben új szempontból közelít az előttünk álló feladatokhoz, és rámutat, hogy a térinformációs infrastruktúra tervezésénél is elengedhetetlen a társadalmi hatások feltérképezése, értékelése.

Krauth Péter tanulmánya az intelligens közlekedés magyarországi jövőképevel foglalkozik, de nem a technológiai megoldásokkal kapcsolatos hazai kutatási-fejlesztési tevékenység lehetséges témáinak meghatározására törekszik, hanem elsősorban az alkalmazás és a használat felől körvonalazza a helyzet várható alakulását.

Prazsák Gergő újszerű kísérletet tesz arra, hogy beillesse az egyén és a kultúra által preferált értékeket az internet használatát döntően szociológiai okokkal magyará-

zó modellekbe, majd szociológiai, szociálpszichológiai és filozófiai megközelítésekre támaszkodva elemzi az internet használatát meghatározó értékrendszer alakulását.

„Kutatási jelentés” című rovatunkban Koltai Andrea beszámolóját adjuk közre, amelyben a szerző a „kemény” és a „lágý” adatok ötvözésével igazolja, hogy az innovációk diffúziójára vonatkozó Rogers-féle elmélet érvényes az interaktív televíziós alkalmazások terjedésére nézve is.

Végül figyelmükbe ajánlom Székely Iván recenzióját, amely azt a kérdéskört boncolgatja, hogy a digitális korban elfelejtettük, miként is kell vagy lehet felejtenuk – természetesen az általa bemutatott könyvben leírt megoldási lehetőségek ismertetésével egybekötve.

Kellemes és hasznos olvasgatást kívánok minden kedves régi és új olvasónknak,

Molnár Szilárd